

از جنگ تا تحریم

علی بمان اقبالی زارج

کارشناس مسائل بین الملل

جنگ در اوکراین به سه سالگی تمام می‌رسد و به‌رغم افزایش مشهود هزینه‌های جنگی و روند روزافزون تحریم‌ها، اقتصاد روسیه با بهره‌گیری از ظرفیت‌های متنوع به‌ویژه فروش روزافزون انرژی در کنار انواع فلزات و ذخیره‌های انرژی به حیات رو به جلوی خود ادامه می‌دهد، این در حالی است که برخی از کارشناسان و سیاستمداران پیش‌بینی می‌کردند که اقتصاد ملی فوراً تحت فشار تحریم‌های غرب و تحریم‌های اروپا فرو خواهد پاشید. نکته قابل توجه این‌که از ماه مه ۲۰۲۲ میلادی صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی در ۱۱ مورد پیش‌بینی‌های خود، رشد تولید ناخالص داخلی روسیه را همیشه رو به رشد تجدید نظر کرده است. این در حالی است که کرملین هزینه‌های نظامی اسمی را در سال ۲۰۲۴، ۰.۳ برابر در مقایسه با سال ۲۰۲۱ افزایش داده است. حتی با وجود کاهش حدود ۵۰ درصدی ارزش روبل در سه سال گذشته که البته قابل توجه است، کرملین قصد دارد هزینه‌های نظامی را تقریباً ۲۵ درصد در سال ۲۰۲۵ افزایش دهد و امیدوار است با این کار درآمد واقعی مردم را کاهش ندهد و بودجه متعادلی را حفظ کند، اما منابع روسیه چقدر دوام خواهند داشت؟ ارزیابی‌های کارشناسان متفاوت است، برخی بر فروپاشی سریع اصرار دارند و خواستار تشدید تحریم‌های موجود و اعمال تحریم‌های جدید هستند. اکثر کارشناسان حامی دولت بر این باورند که تحریم‌ها به هیچ وجه کارساز نیست و اقتصاد، حتی اگر در سطح مطلوب لب مرزی عمل کند، عموماً خوب است. گروهی دیگر بر این باورند که تمرکز اقتصاد روسیه بر مواد خام و انرژی نشان دهنده ضعف آن است، اما با نوعی دیگر از ارزیابی باید گفت که ثروتمندترین کشور جهان از نظر مواد معدنی به سختی از اقتصاد جهانی طرد می‌شود، نفت و سایر منابع هنوز خریداران خود را دارد، مخصوصاً برای روسیه که در همسایگی چین یعنی بزرگترین مصرف‌کننده جهانی انرژی قرار دارد و همین امر سبب شده تا حجم مبادلات دو کشور رشد بی‌سابقه‌ای داشته و به بیش از ۲۶۰ میلیارد دلار برسد، در عین حال که کشورهای ترکیه و جمهوری آذربایجان و حتی هند نیز در صادرات انرژی روسیه نقش وافری دارند. همچنین کرملین توانسته به صادرات کالا به گروه متنوعی از مشتریان از جنوب جهانی ادامه دهد. موضع مهم دیگر این‌که تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی غرب تا حد زیادی خروج سرمایه از روسیه را متوقف کرده و در نتیجه پوتین به طور جدی پایه مالی خود را تقویت کرده است. با نگاه به روی دیگر سکه نمی‌توان گفت که رژیم تحریم‌ها با شکست کامل همراه بوده، چرا که روسیه بیشتر و بیشتر از دنیای توسعه یافته فناوری عقب می‌افتد و برای بسیاری از کالاهایی که تا همین اواخر خودش تولید می‌کرد به چین متکی شده است. این کشور عملاً شانسش برای بازگشت به سطح قبل از جنگ از همگرایی خود در اقتصاد جهانی در آینده نزدیک ندارد، که یک نشانه آن کاهش شدید تولید هواپیماهای مسافربری در سه سال گذشته است. با این حال، محدودیت‌ها تاکنون نتوانسته است به هدف اصلی یعنی تغییر در محاسبات ولادیمیر پوتین در مورد ادامه جنگ در اوکراین برسد. با همه این حال ارکان پایداری اقتصادی روسیه را در پایان سال ۲۰۲۴ چگونه می‌توان توصیف کرد؟ روسیه با تورم افسارگسیخته بالای ۲۰ درصد مواجه است که از سیاست مالی دولت و برداخت‌های هنگفت به پرسنل نظامی ناشی می‌شود. همچنین سود محدود آریز، همراه با حجم واردات بدون تغییر، افزایش نرخ دلار را باعث شده است که به نوبه خود به افزایش بیشتر قیمت منجر می‌شود. در نتیجه، کارشناسان انتظار کاهش رشد اقتصادی روسیه در اوایل سال ۲۰۲۵ را دارند، اما این می‌تواند موقتی باشد و با وجود روند‌های نزولی، بعید است که مردم روسیه در آینده نزدیک با مشکلات جدی اقتصادی مواجه شوند. موضوع مهم دیگر این‌که برخلاف سال‌های گذشته، کشور با کمبود نیروی کار مواجه است که از خدمت سربازی انبوه، مهاجرت صدها هزار روس تحصیل کرده و کارآفرین و مهاجرت غیرقابل توقف کارگران مهاجر ناشی شده است. کمبود، که برای سال‌های آینده ثابت خواهد ماند، کارفرمایان را به پرداخت دستمزدهای بالاتر متمایل می‌کند که در رشد درآمد اسمی حداقل ۱۷ درصد در سال ۲۰۲۴ منعکس می‌شود. این رشد پیامدهای منفی برای کل اقتصاد دارد، زیرا منابع را کاهش می‌دهد. اما تا زمانی که بودجه اجازه چنین هزینه‌هایی را بدهد، بخش قابل توجهی از جمعیت شاغل با کاهش درآمد مواجه نخواهند شد. همین الان ۱۸ میلیون روس زیر خط فقر زندگی می‌کنند و این گروه که اکثر از بازنشستگان تشکیل شده‌اند، بیشترین تأثیر منفی را از تورم خواهند داشت. در مجموع جنگ اوکراین تأثیرات ملموسی را بر روند توسعه چشمگیر اقتصادی روسیه داشته و از سوی بسیاری از طرح‌های عمرانی با چالش تأمین اعتبارات همراه بوده و فرایند تولیدات صنعتی نیز به سمت تولیدات نظامی سوق داده شده است. از سوی دیگر بیش از ۳۰۰ میلیارد دلار از ذخائر آریز روسیه در کشورهای غربی بلوکه شده و در این اواخر سود این سپرده نیز به اوکراین پرداخت شده است، با همه این حال اگر چه خریدت پوتین در نشست خبری پایان سال ۲۰۲۴ میلادی بودجه و وجود مشکلات اقتصادی در ویژه تورم اذعان کرد ولی اقتصاد روسیه با اتکاء به صادرات چشمگیر انرژی و ذخائر آریز به تاب آوری خود ادامه می‌دهد و تحریم‌ها نتوانسته است تغییر اساسی در سیاست‌های این کشور برسر ادامه جنگ ایجاد کند.

مرتضی مکی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

پزشکیان پیام ترامپ

برای مذاکره را جدی بگیرد

باید پیام ترامپ به ایران را جدی گرفت

شرایط نه جنگ نه صلح برای ایران دستاوردی ندارد

آرمان ملی—احسان انصاری: مراسم تحلیف دونالد ترامپ روز ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ مقارن با ۱۹ بهمن ۱۴۰۳ در کاخ سفید برگزار خواهد. این در حالی است که روز یکشنبه یکی از رسانه‌های عراقی به نقل از منابع خبری معتبر خود در ایران از پیام ترامپ به ایران برای مذاکره درباره پرونده هسته‌ای خبر داده است. این رسانه عراقی به نقل از یک منبع نزدیک به دولت ایران مدعی شده که ایران در روزهای گذشته پیامی را از دولت منتخب آمریکا از طریق عمان که از کانال‌های مهم در تبادل پیام‌ها بین تهران و واشنگتن محسوب می‌شود، دریافت کرد. این منبع به بغداد البوم گفت: پیام دونالد ترامپ به مسئولان ایرانی شامل آمادگی او برای مذاکره با تهران و امکان رسیدن به توافق هسته‌ای غیر از توافقی است که در سال ۲۰۱۵ حاصل شد و ترامپ سال ۲۰۱۸ از آن کناره‌گیری کرد. این منبع ایرانی گفت: ترامپ بیشتر از چند ماه برای دریافت پاسخ مسئولان ایرانی درباره آمادگی شان جهت مذاکره در پرونده‌های مختلف از جمله پرونده هسته‌ای منتظر نخواهد ماند. پیام آمریکا نشان می‌دهد ترامپ برای مذاکرات مستقیم و در سطح

◀ ترامپ از طریق عمان به ایران برای آغاز مذاکرات پیام داده است. ارزیابی شما از این اقدام ترامپ در حالی که کمتر یک ماه تا زمان تحلیف ریاست جمهوری وی باقی مانده چیست؟

هر چه به مراسم تحلیف ریاست جمهوری ترامپ نزدیک‌تر می‌شویم مواضع ترامپ در زمینه‌های مختلف صریح‌تر و شفاف‌تر می‌شود و سینگال‌هایی که از سوی ترامپ و تیم وی درباره بحران‌های مختلف در سطح جهان مورد توجه جدی‌تر قرار می‌گیرد. در موضوع جنگ اوکراین یا ورود و یا خروج آمریکا به برخی از بیمان‌های جهانی مانند سازمان بهداشت جهانی و یا مواضعی که درباره مسائل اقتصادی و نظامی در اروپا اتخاذ کرده نشان می‌دهد که آقای ترامپ با برنامه جدی‌تری نسبت به گذشته قصد دارد وارد کاخ سفید شود. به همین دلیل نیز دیدگاه‌های خود را به صورت عملی‌تری نسبت به متحدان و دشمنان آمریکا در سطح جهانی عنوان می‌کنند. در موضوع ایران نیز همین وضعیت وجود دارد و به همین دلیل ترامپ قبل از آغاز رسمی دوران ریاست جمهوری خود به ایران پیام ارسال کرده و زمانی که مشخص کرده با احتمال زیاد، زمان زیادی نخواهد بود. من معتقدم اقدامات اخیر ترامپ مانند پیام به ایران را باید جدی‌تر گرفت. ترامپ نشان داده که به دنبال این است که هزینه‌های آمریکا در مقابل متحدان و بحران‌های جهانی را کاهش دهد و یا قطع کند. در واقع ترامپ قصد دارد برنامه‌های خود را به نظر خود را با کاهش هزینه‌های آمریکا در نقاط مختلف جهان به مرحله اجرا برساند. به همین دلیل پیامی که ترامپ به ایران ارسال کرده نیز در همین چارچوب قابل تحلیل است.

◀ چرا ترامپ قبل از مراسم تحلیف به ایران پیام داده است؟

اگر ترامپ استراتژی گریز از جنگ را در پیش گرفته باشد می‌بایست با ایران مذاکره کند. به هر حال شرایط نه جنگ نه صلح نه برای ایران و نه برای قدرت‌های منطقه‌ای دستاوردی ندارد. واقعیت این است مسائل سیاست خارجی ایران و تحریم‌های بین‌المللی که در سال‌های اخیر بر ایران تحمیل شده دست و پای ساختار اقتصادی ایران را بسته و ایران را با چالش‌ها و بحران‌های جدی مواجه کرده است. به همین دلیل نیز من معتقدم باید به چنین پیام‌هایی به صورت جدی‌تری نگاه کرد و آن را جدی قلمداد کرد. در شرایط کنونی کارشناسان و صاحب‌نظران در زمینه سیاست خارجی می‌بایست مسائلی را که می‌توان با ترامپ بر سر میز مذاکره مطرح کرد را مورد تحلیل و بررسی قرار بدهند و با در نظر گرفتن همه جوانب پای میز مذاکره بنشینند.

◀ با توجه به شرایط موجود واکنش ایران به پیام ترامپ برای مذاکره چه خواهد بود؟

یکی از برنامه‌های مهم آقای پزشکیان که در رقابت‌های انتخابات ریاست جمهوری روی آن تأکید داشتند لغو

سده شنبه
۰۴ ● ۰۳ ● ۱۴
۲۲ جمادی الثانی ۱۴۴۶ دسامبر ۲۰۲۴

سال پنجم

شماره ۲۰۴

armanmeli.ir

عالی با ایران در اوایل فعالیت خود بسیار جدی است. اگر ایران قبول کند احتمال توافق وجود خواهد داشت. اما چیزی وجود ندارد که تضمین کند در صورت حصول توافق، آمریکا به آن پایبند خواهد ماند. این پیام در حالی به دست ایران رسیده که عباس عراقچی وزیر امور خارجه به تازگی درخصوص برنامه هسته‌ای به شبکه‌ی مصری الغد گفت: «ما همچنان منتظر تصمیم طرف‌هایی هستیم که با آنها وارد مذاکرات شدیدیم که این طرف‌ها سه کشور اروپایی، چین، روسیه و طرف آمریکایی بود که از این گروه خارج شد. وی گفت: ما نسبت به مسالمت آمیز بودن پرونده هسته‌ای خود اطمینان کامل داریم و مانعی برای مشارکت دادن دیگران نداریم و حتی بعد از عقب‌نشینی آمریکا از مذاکرات، ما به هیچ وجه میز مذاکرات را ترک نکردیم و همواره آماده ورود به مذاکرات شرافتمندانه بر اساس احترام و منافع متقابل هستیم.» «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی این موضوع با مرتضی مکی تحلیلگر روابط بین‌الملل گفت‌وگو کرده که در ادامه حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

واقعیت این است که امروز شرایط کشور به شکلی نیست که بتوان به دیدگاه‌ها و رفتارهای غیرعقلایی و هیجانی اهمیت داد و آنها را جدی گرفت. بدون تردید مذاکره و گفت‌وگو در سطح عالی به قصد رفع تنش‌ها، نیازمند اجماع ملی است و تا زمانی که این اتفاق رخ نداده، نمی‌توان با دست پر وارد مذاکرات شد. اگر پزشکیان بخواهد به این دیدگاه‌ها اهمیت بدهد ممکن است فرصت‌ها را یکی پس از دیگری از دست بدهد. ما فرصت بسیار محدودی در اختیار داریم. در مذاکرات برجام که در سال ۲۰۱۵ انجام شد ما از این فرصت برخوردار بودیم که در مدت دو سال با کشورهای غربی به توافق جامع‌تری دست پیدا کنیم. این در حالی است که در شرایط کنونی ما از این فرصت برخوردار نیستیم. عمر قطعنامه ۲۲۳۱ در اکتبر سال آینده به پایان خواهد رسید. به همین دلیل نیز بی‌توجهی نسبت به فرایند مذاکره که برای ما در عرصه سیاست خارجی به وجود می‌آید باعث خواهد شد که فرصت‌ها مثل برق و باد برای ما از بین برود. به همین دلیل نیز باید از فرصت‌هایی که در زمینه سیاست خارجی مانند مذاکره داریم استفاده کنیم. در شرایط کنونی نیز این امکان و فرصت وجود دارد که بتوانیم به یک توافق مناسب دست پیدا کنیم. در چنین مواردی برای حفاظت از منافع ملی باید خشم خود را کنترل کنیم و از سطحی‌نگری و مسائلی که ناشی از عداوت سیاسی است باید پرهیز کرد و از نگاه غیر کارشناسی و عقیدتی به موضوع حکمرانی در کشور خودداری کرد. در شرایط کنونی رسانه‌ها کشور باید موضوع مذاکره را مورد توجه قرار بدهند تا شرایط مذاکره برای دولت پزشکیان فراهم شود. دولت پزشکیان به دنبال جنگ نیست و به همین دلیل دیپلماسی کشور در شرایط کنونی باید فعال شود.

◀ مختصات مذاکره با دولت ترامپ چه تفاوتی با مختصات مذاکره در برجام خواهد داشت؟

تیم مذاکره‌کننده ایران در سال ۲۰۱۵ شرایط خوبی برای مذاکره با آمریکا داشت. این در حالی بود که دولت اوپاما و تیم مذاکره‌کننده وی به دنبال این بودند که از طریق مذاکره بر برنامه هسته‌ای ایران نظارت کنند. این در حالی است که در شرایط کنونی شرایط مذاکره نسبت به گذشته سخت‌تر شده است. در این موضوع که دولت ترامپ طرفدار اسرائیل و دشمن ایران هستند شکی وجود ندارد. با این وجود ترامپ و تیم وی نیز به دنبال اولویت‌ها و برنامه‌های خود هستند و به همین دلیل نیز بوده که به ایران پیشنهاد مذاکره داده‌اند. اولویت نخست ترامپ شعار اول آمریکا است که این شعار باعث خواهد شد تا بسیاری از مواضی که در دوران رقابت‌های انتخاباتی داده‌اند عدول کنند. البته در این زمینه نکته مثبتی نیز وجود دارد و آن این است که برخلاف دوران اوپاما که اجماع داخلی در آمریکا بر سر برجام وجود نداشت در شرایط کنونی با توجه به اینکه کنگره آمریکا نیز در اختیار جمهوریخواهان قرار دارد، شرایط برای اجماع در داخل آمریکا درباره مذاکره با ایران فراهم است.

شده و مورد قبول و وثوق شهرداری قرار گیرد، احتمال دارد موجب افزایش مشکلاتی برای مستأجرها باشد که همین حالا هم در پرداخت اجاره خانه با گرفتاری‌های متعدد روبرو هستند. وی ادامه داده است: «تا زمانی که زمینه توسعه در تهران وجود داشته باشد، این روند قابل کنترل نیست، لذا دولت در این زمینه نسبت به واگذاری فرآیندهای اداری و اجرایی به استانداری‌ها آمادگی دارد.» انتظار این است که دولت به موازات اتخاذ چنین تصمیم‌هایی با شهروندان وضعیت در گام اول باید از توسعه پایتخت جلوگیری کرد.» در صورتی که برنامه دولت جلوگیری از گسترش سریع تهران باشد و اگر این تصمیم به نهاد شهرداری هم کشیده

پزشکیان:

سیاست دولت و یک انتظار

بازار مسکن نشود؟ پزشکیان ادامه داده است: «در شرایطی که توسعه نامتوازن و بدون در نظر گرفتن منابع و زیرساخت‌ها، زندگی در تهران را برای ساکنان آن با مشکلات جدی مواجه کرده، معتقدم ادامه چنین روندی ناممکن است و برای اصلاح این وضعیت در گام اول باید از توسعه پایتخت جلوگیری کرد.» در صورتی که برنامه دولت جلوگیری از گسترش سریع تهران باشد و اگر این تصمیم به نهاد شهرداری هم کشیده

منابع را به سوی خود جلب می‌کند و اجازه توسعه به دیگر شهرهای استان نمی‌دهد. از این رو سخن رئیس‌جمهور را می‌توان به فال نیک گرفت. وی در جلسه تمرکززدایی از پایتخت گفته است: «جلوگیری از توسعه پایتخت به دلیل کمبود شدید منابع و زیرساخت‌های لازم، سیاست قطعی دولت چهاردهم است.» در همین حد خبر خوبی است، اما آیا تمهیدی هم اندیشیده شده که انتشار این خبر موجب گرانی بیشتر در

تلنگر

تصمیم‌گیران دیروز، مخالفان امروز!

یک دوراهی سرنوشت‌ساز

خیلی عجیب و باورنکردنی است اگر کسی که تصمیمی گرفته، چندی بعد خودش مخالف همان تصمیم شود یا خودش به واسطه تصمیمی که گرفته دچار مشکل شود. در این باره مثال‌های فراوانی می‌شود زد که آخرین مورد آن دبیران سابق دو شورای عالی فضای مجازی و انقلاب فرهنگی هستند. سید ابوالحسن فیروزآبادی (دبیر سابق شورای عالی فضای مجازی) و سیدسعیدرضا علمي (دبیرشورای عالی انقلاب فرهنگی) در برنامه شیوه حضور یافتند و هر دو به گونه‌ای صحبت کردند که گویی آن کسی که موافق فیلترینگ است، ملت ایران است و آنها هیچ دخالتی در این امور نداشته‌اند. این درحالی است که در زمان مسئولیت هر دو نفر، فیلترینگ اساسی در ایران صورت گرفت. از تلگرام تا اینستاگرام، رویداد ۲۴ نوشت؛ یکی از آنها کارپرداز اجرایی و دیگری پیوست فرهنگی را که مقدمات قبل و بعد از اعمال فیلترینگ در زیرمجموعه آن بخت و بریز می‌شد، در دست داشت. حالا چرا هر دو به گونه‌ای حرف می‌زنند که معتقدند با فیلترینگ مخالفند؟ البته حتی می‌توان حرف آنها را باور کرد و سوال بعدی که پیش می‌آید این است: «چرا همان زمان استعفاندادید و کاری که اعتقاد نداشتید را با مهر و امضای خود اعمال کردید؟» صرفنظر از اینکه خود این افراد در چنین موقعیتی قرار می‌گیرند که مردم آنها را مسبب وضع موجود می‌بینند، خود آنها تلاش می‌کنند از زیر بار این مسئولیت‌شانه‌خالی کنند. در عین‌ا‌هر در دوسو با ناراضیانی مواجه شده‌اند. نمونه آن نقدی است که پاچوش‌ها به آنها وارد کردند. حمید رسایی با اشاره به این مناظره‌ها سرخط حمله را به سمت صداوسیما تعریف کرده تا دیگر به این افراد تریبون داده نشود. «جانور شده‌است: «جادار آمریکایی‌ها و صهیونیست‌هایک پیام تقدیر و تشکر به همراه دسته گل برای صداوسیما می‌باقرستند!» با وجود آنکه خواسته پاچوش‌ها در دوره همین دو دبیر شورای عالی محقق شده بود و تمام فضای اینترنت فیلتر شد، اما به هیچ وجه احساس رضایت نمی‌کنند و در مورد آنها می‌گویند: «در اوج رفتارهای عوامانه و ساد‌اندیشی برخی مسئولین در زمینه فضای مجازی، برنامه شیوه شبکه چهار، از سید ابوالحسن فیروزآبادی (دبیر سابق شورای عالی فضای مجازی) و از مسبین اصلی فضای مجازی پله و ر‌های فلی) و همچنین سیدسعیدرضا علمایی (یکی از اعضای شورای عالی فضای مجازی که از جانب حسن روحانی نیز به عنوان دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی منصوب شده بود) دعوت کرد!»

رسایی از این برنامه بهانه‌ای ساخته برای حمله به صداوسیما تا حتی همین روزنه برای نقد راهم مسدود کند: «برنامه شبه شب عملاً با شبهه‌افکنی‌ها و استدلال‌های سطحی‌ای که در آن مطرح شد، به نوعی ماستمالیزاسیون صداوسیما برای حضور سگ‌و‌های دشمن در کشور و زیر سوال بردن اصل فیلترینگ بود!» فکشر را بکنید که ما از صداوسیما انتظار داریم که در برابر گفتمان‌های التقاطی و سکولاریسم مجازی بایستد، آن وقت خود صداوسیما به عنوان بزرگ‌ترین دستگانه تبیینی و مطالبه‌گری کشور، جاده صاف کن سکولاریسم مجازی و تکرش‌های لیبرالی نسبت به مدیریت فضای مجازی می‌شود!»

◀ بازگرداندن اعتماد عمومی

واقعیت این است که ما در جهان با سه شیوه حکمرانی در فضای مجازی روبه‌رو هستیم. مدل اول مدل کره‌شمالی است که در آن عملاً چیزی به اسم اینترنت و اتصال با داده‌های جهانی وجود خارجی ندارد. احتمالاً دایره این محدودیت آنقدر گسترده است و تعریف‌های خاصی دارد که شاید تشابه اساسی با ذهنیت برخی افراد دارد. این افراد معتقدند برای حضور در فضای مجازی باید از «گوشی‌های عقیم‌شده» استفاده کرد. معنای حرف آنها این است که حتی افرادی که وارد فضای جهانی وب می‌شوند، ممکن است از دستورات تخطی کنند و باید گوشی که در اختیار آنها قرار می‌گیرد از اساس محدود شده باشد. در این مدل محدودیت حداکثری است و تنها روزنه‌هایی را برای ارتباط بازی می‌گذارند که آن را کنترل کنند. نوع دوم اینترنت دنیای آزادی است که آمریکا و کشورهای اروپایی آن را اعمال می‌کنند. در این مدل آزادی حداکثری است و تنها روزنه‌هایی بسته می‌شوند که احساس می‌کنند از آن طریق ممکن است آسیب وارد شود. از جمله این موارد محدودیت تیک‌تاک در آمریکا و یا محکومیت فیسبوک در اتحادیه اروپا را می‌توان مثال زد. اما میان این دو دسته، اینترنت مدل اجرایی‌کنند. چینی‌ها هم کنترل نامحدود بر کاربران را عمل می‌کنند هم در عین دامنه فعالیت کاربران در شبکه‌های مجازی داخلی را تا حدی بسیار فراتر از چیزی که کره‌شمالی اعمال می‌کند باز گذاشته‌اند. به عنوان مثال چین تلگرام و واتس‌آپ را مسدود کرده، اما اجازه استفاده از «وی‌چت» با امکان پرداخت درون برنامه‌ای را برای کاربران به‌طور گسترده‌ای باز گذاشته است. مجموعه عوامل «فیلترخواه» در ایران حتی به مدل چینی هم رضایت ندارند. آنها مدل کره شمالی با داشتن رانت برای شخص و طبقه‌ای از وفاداران را می‌خواهند. اما واقعیت اساسی این است که با آمدن «اینترنت استارلینک» مجموعه ارتباط افراد با دنیای خارج از کنترل البته تا حد زیادی، خارج خواهد شد. در آن صورت بیش‌ترین ضرر را دولت‌هایی متحمل می‌شوند که سال‌ها برای محدود کردن آن هزینه کرده بودند.